

Nationell överenskommelse 2018 - Psykisk hälsa

Bakgrund

Psykisk hälsa har de senaste åren varit en av statens mest prioriterade områden inom hälso- och sjukvård. Staten och SKL är även för 2018 eniga om behovet av en långsiktig plan för området psykisk hälsa, avsikten är att årets överenskommelse ska följas av en ny för 2019. Medlen som finns kvar för 2017 får användas även under 2018. Överenskommelsen för 2018 bygger på tidigare års överenskommelser som stimulerats av staten. Målet är att befolkningen ska erbjudas behovsanpassade och effektiva insatser av god kvalitet. Staten vill öka tillgängligheten till vård och behandling, samt förebygga och motverka psykisk ohälsa. Central utgångspunkt för satsningen är att förstärka primärvården samt den specialiserande psykiatrin för barn och vuxna. En viktig del är att stärka preventiva och sjukdomsförebyggande insatser.

Inriktning

2018 omfattar överenskommelsen 1 414 mnkr vilket är en ökning med 529 mnkr jämfört med 2017. Staten avser stärka arbetet med 1 miljard per år 2019 och 2020. Medlen utgörs av stimulansmedel till kommuner och landsting/regioner. Dessa ska användas av huvudmännen, enskilt eller i samverkan, för ett långsiktigt hållbart arbete inom området. Medlen till kommuner och landsting/regioner omfattar sex olika delar:

- 350 mnkr fördelas till landstingen/regionerna respektive 350 mnkr till kommunerna för att genomföra utvecklingssinsatser inom området psykisk hälsa. Revidering av kortsiktiga och långsiktiga mål samt revidera regionala och lokal handlingsplaner.
- 220 mnkr fördelas till landstingen/regionerna för att skapa förutsättningar för en ändamålsenlig och effektiv primärvård för att främja psykisk hälsa för personer med psykisk ohälsa i alla åldrar.
- 250 mnkr fördelas till landstingen/regionerna för att öka tillgängligheten och förstärkning av stöd och behandling för barn och unga. Målsättningen för tillgängligheten är 30 dagar till första besök och 30 dagar till för fördjupad utredning eller behandling i specialistverksamhet.
- 130 mnkr fördelas till kommun och landstingen/regionerna för att förstärka ungdomsmottagningarnas arbete. Avser exempelvis utökade öppettider, förstärkt psykosocial kompetens samt ökad tillgänglighet.
- 24 mnkr fördelas landstingen/regionerna för samordning mellan landstingen/regionerna och kommunerna för en ökad patient och brukarmedverkan. Landstingen/regionerna ansvarar för att stimulera läns- och kommunarbete med analys av utmaningar och behov i samverkan med patient och brukar organisationer på länsnivå.
- 40 mnkr fördelas till landstingen/regionerna för förebyggande insatser för att motverka psykisk ohälsa hos barn och unga i gruppen asylsökande och nyanlända. Medlen ska användas till insatser som syftar till att stärka kompetensen om traumatiserade i vården och för förbättrad samverkan i vårdkedjan.

Prestationskrav/villkor

En läns gemensam handlingsplan har utarbetats utifrån villkoren i 2016 års överenskommelse. Planen är beslutad av politisk samverkansberedningen och regionstyrelsen hösten 2017. Som ett krav i överenskommelsen ska nuvarande plan revideras och rapporteras till SKL.

Handlingsplanen ska innehålla dessa delar:

- Beskrivning av hur 2018 års medel används, uppdelat på allmänna stimulansmedel, stimulansmedel till primärvård, barn och unga, ungdomsmottagning, asyl och nyanlända samt patient och brukarmedverkan.
- En gemensam revidering av analys och handlingsplan med planerade aktiviteter och mål på kort (1 år) och lång (5 år) sikt.
- Mätbara indikatorer för uppföljning utifrån handlingsplanerna med de fem fokusområdena.
- Redogörelse för uppskattade behov av insatser i primärvården samt vilka satsningar som planeras det kommande åren.
- Belysa vilka insatser som planeras för barn och unga. Revidera samt uppdatera handlingsplanen, målet är att tillgänglighet ska upprätthållas eller förbättras utifrån statistik från väntetidsdatabasen. Statistik redovisas med syfte att uppnå måluppfyllelsen om tillgänglighet till första besöket och fördjupad utredning/behandling på specialistnivå samt hur prognosen ser ut för resterande av året.
- Gemensam analys av insatser för att förebygga ohälsa, förbättra skolresultat, ta hand om barn med behov av sammansatt stöd och resultat av specialinsatser.

Fem fokusområden 2016-2020

Fem gemensamma utvecklingsområden har identifierats baserat på regeringens översyn av behov och utmaningar inom området psykisk hälsa. Behovsanalysen ska omfatta alla åldersgrupper för vilka mål och aktiviteter prioriteras som kan omfatta ett eller flera fokusområden:

- Förebyggande och främjande arbete
- Tillgängliga tidiga insatser
- Enskildas delaktighet och rättigheter
- Utsatta grupper
- Ledning, styrning och organisation

Roller och ansvar

Hälso- och sjukvårdsenheten

- Bereda nationell överenskommelse och ta fram beslutsunderlag för regionens hantering inom området.
- Säkerställa utarbetande av behovsanalys utifrån de fem fokusområdena.
- Sammanställning av resultat regionövergripande och nationellt.

- Samverkan internt och externt.
- Rapportera till länsstyrgrupp.
- Deltagande i SKLs nätverk och nationell kontaktperson.
- Ansvara för arbetet med att ta fram en gemensam strategi för området psykisk hälsa i Norrbotten.

Samordnare divisionerna Närsjukvård & Länssjukvård

I samarbete med samordnare på Norrbottens Kommuner:

- Initiera, planera och samordna behovsanalys.
- Utifrån analysarbetet utarbeta handlingsplaner samt ekonomisk redovisning.
- Samarbete med brukarorganisationer, framförallt NSPH, samt Norrbottens Kommuner.
- Rapporterar till länsstyrgrupp och operativ ledning.

Inom regionen ansvara för att:

- Samordna, stödja och tillsammans med verksamhetschefer driva regionens arbete med aktiviteterna i handlingsplanerna.
- Uppdatering av webbinformation i samarbete med Kommunikationsavdelningen.

Hälsa- och sjukvårdsdivisionerna

- Delta i utarbetandet av gemensam behovsanalys, identifiera prioriterade insatser, upprätta kort- och långsiktiga mål och mätbara indikatorer på regional, lokal och verksamhetsnivå. Utvärdera genomförda insatser och rapportera till närsjukvårdens samordnare.
- Planera och genomföra aktiviteter.
- Delta i samarbete med kommuner och brukarorganisationer.

Uppföljning/redovisning

Senast den 31 oktober ska Region Norrbotten och Norrbottens Kommuner lämna en redogörelse för aktuell analys, målsättning, handlingsplan samt en redovisning av hur de resurser som erhållits 2017-2018 använts.

SKL tillhandahåller en inmatningsfunktion där kommuner och länsting/regioner lämnar sina redovisningar. Redovisning lämnas till socialstyrelsen av SKL senast 31 december 2018.

Incitamentsstruktur

Psykisk hälsa				
BUP	Resurser tkr	Centralt	NSV	LSV
Rekrytering & bemanning	1 080			1 080
Korta väntetider neuropsykiatri	1 200			1 200
En väg in till BUP (införande och impl)	1 050			1 050
Deph-lyftet självmordsprevention	970			970
Självmordsprevention folkhälsan	670			670
Summa	4 970			4 970
Primärvård barn & vuxna	Resurser tkr	Centralt	NSV	LSV
Psykologer på HC (6-18 år)	2 052		2 052	
Ungdomsmottagning bemanning	1 615		1 615	
SAM implementering	1 122	1 122		
Självmordsprevention folkhälsan	610	610		
Flykting & asyl kompetenscentrum	900		900	
Ung i norr (app)	312	312		
Ungdomsmottagning i alla kommuner	50	50		
Summa	6 661	2 094	4 567	0
Vuxna & gemensamt	Resurser tkr	Centralt	NSV	LSV
Triagering, gruppbeh, psykologer	4 700		4 700	
Självald inläggning	1 100		1 100	
ACT-modell koordinering	819		819	
Patient- och brukarmedverkan	800	800		
Utbildning handledare i PV 2 st	340		340	
Summa	7 759	800	6 959	0

Utbetalning

Av regionens erhållna medel 2018 fördelas 19,4 mnkr enligt tabellen.

- Division Länssjukvård erhåller 4,9 mnkr för prioriterade aktiviteter inom barn och ungdomspsykiatri. Aktiviteter genomförs bl.a. för att korta väntetiderna inom neuropsykiatriska utredningar, införande och implementering av en väg in samt arbete med självmordsprevention.
- Division Närsjukvård erhåller sammanlagt 11,5 mnkr för aktiviteter att förstärka bemanningen av psykologer inom primärvården, fortsätta arbetet med triagering, självald inläggning och koordinering via ACT-modellen. För att ta ett samordningsansvar över utbildningsinsatser gentemot ungdomsmottagningar, barn och ungdomspsykiatri samt vuxenpsykiatri erhåller kompetenscentrum riktade medel. Syftet är att stärka kompetensen i vården för traumatiserande barn och vuxna samt

för att förbättra samverkan i vårdkedjan. 1,6 mnkr riktas till ungdomsmottagningarna för fortsatt arbete med bemanning.

- För att öka tillgängligheten på länets ungdomsmottagningar fördelas centralt 362 tkr för fortsatt utvecklingen av den digitala tekniken.
- För att stimulera till en ökad patient och brukarmedverkan finns riktade medel avsatta centralt på 800 tkr för att bl.a. finansiering av arvode.
- Utvecklingsavdelningen erhåller 1,7 mnkr för fortsatt arbete med implementering av SAM samt arbetet med självmordsprevention.